

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

SNÍDANĚ SE STAROSTY – 29.4. ZÁMEK JÍLOVÉ

PŘÍPRAVA OBCÍ NA KLIMATICKÉ ZMĚNY

PROČ?

- **„Fit for 55“ – Zelená dohoda pro Evropu**

je balíček legislativních návrhů (opatření) Evropské komise, **které mají vést k 55% snížení evropských emisí skleníkových plynů do roku 2030 v porovnání s rokem 1990.** Tento cíl je mezikrokem k dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050, ke kterému se Evropská unie právně zavázala.

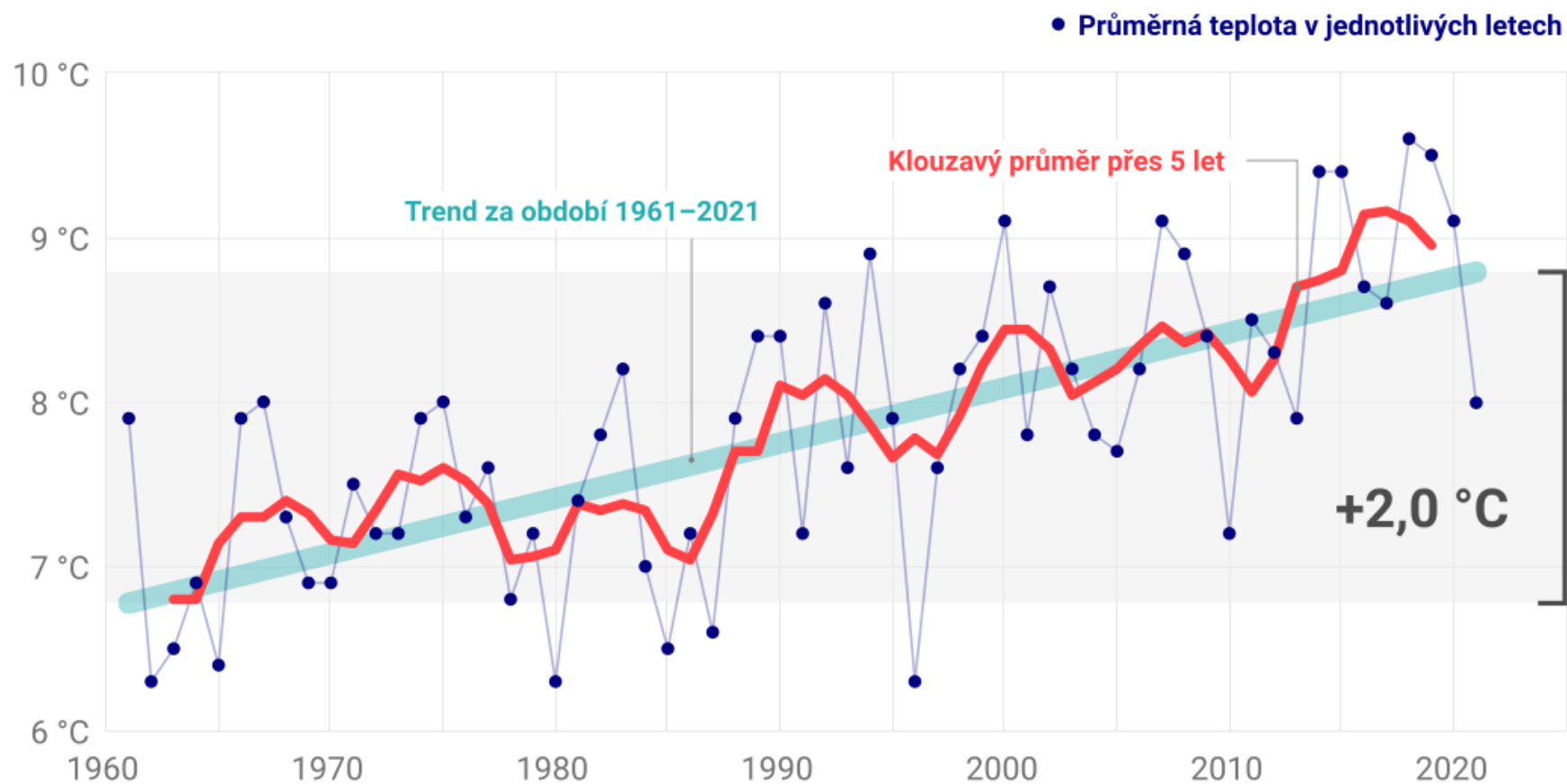
ČR přijetím Evropského klimatického zákona potvrdila, že opravdu dosáhneme klimatické neutrality a snížení emisí o 55 %.

- **Růst cen energií**
- **Nejistota v dodávkách energií, v podstupnosti a spolehlivosti**
- **Dekarbonizace sídel a průmyslu**
- **Plánované ukončení těžby uhlí v roce 2038 (ale možná už 2033 či 2030)**

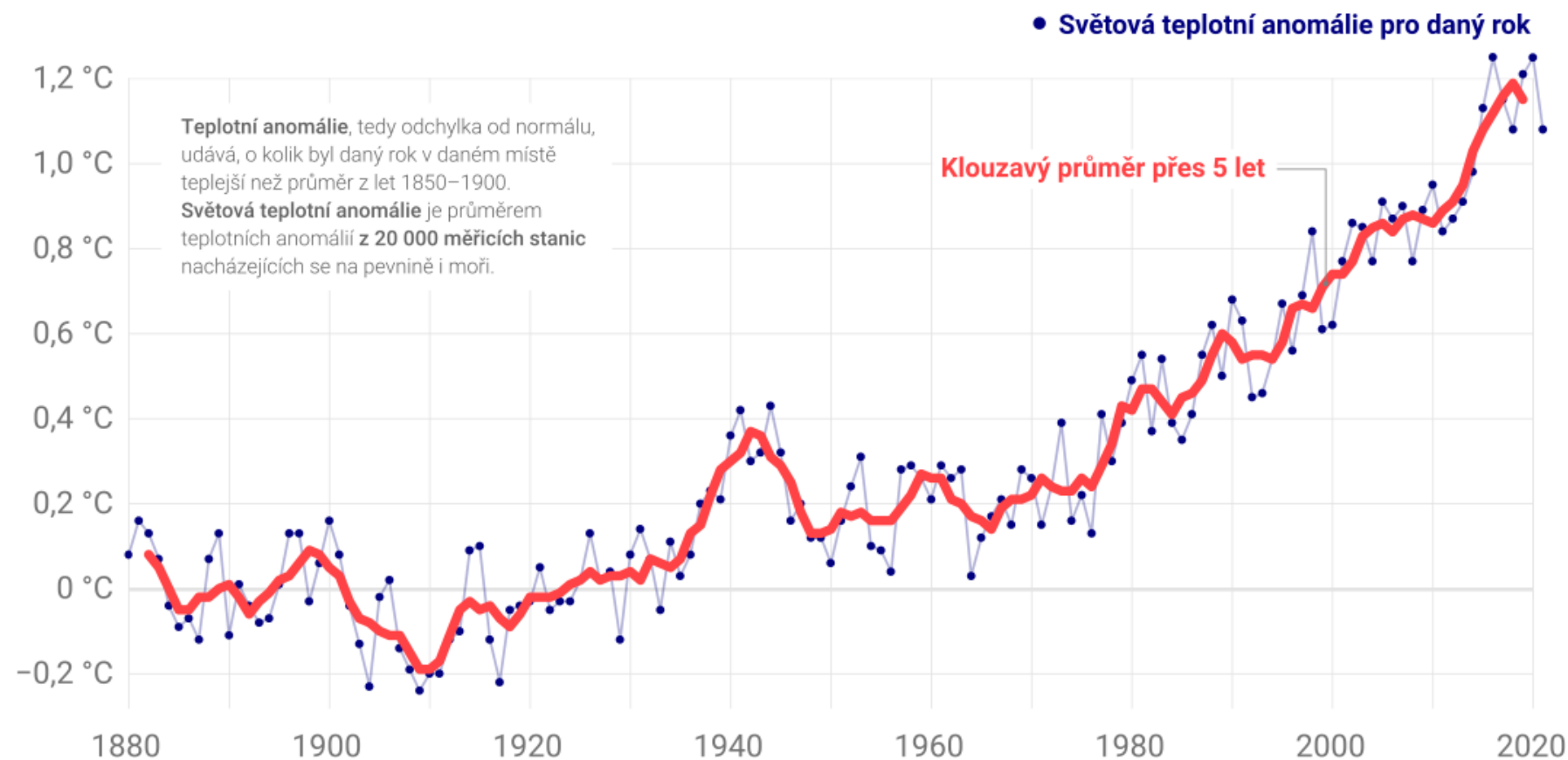
PRŮMĚRNÁ ROČNÍ TEPLOTA V ČR

Teplota se od roku 1961 **zvýšila o 2,0 °C**.

VÝVOJ SVĚTOVÉ TEPLOTNÍ ANOMÁLIE

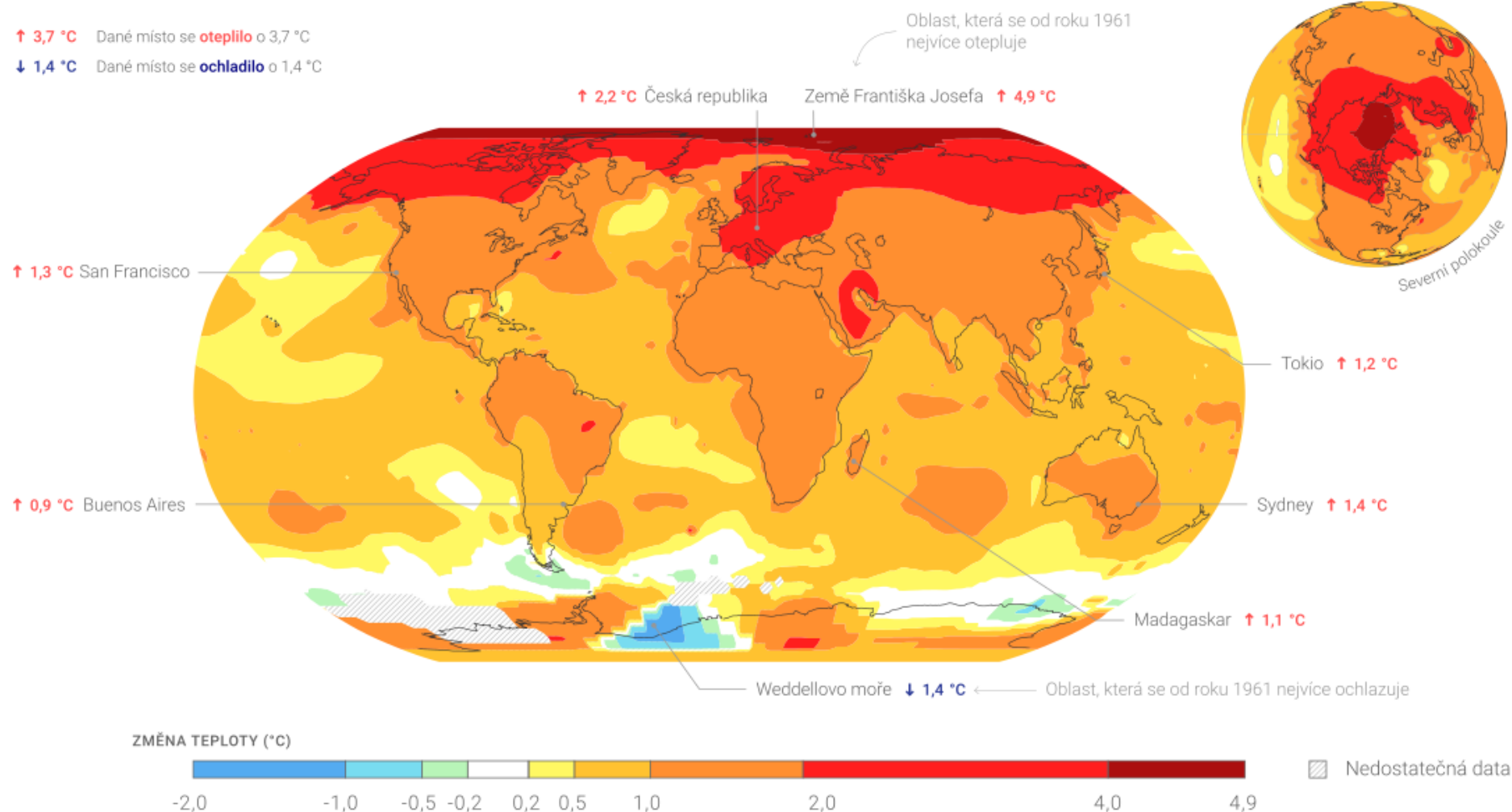
Svět je nyní o **přibližně 1,2 °C teplejší** než v letech 1850–1900. V posledních 40 letech se **otepluje tempem 0,2 °C za desetiletí**.

To je však průměrná hodnota teplotní anomálie pro celou planetu – většina míst na severní polokouli je dnes oproti referenčnímu období teplejší o 2–3 °C.

MAPA ZMĚNY TEPLoty MEZI LETY 1961–2019

Změna klimatu probíhá různě na různých místech planety. Například **kontinenty se oteplují přibližně dvakrát rychleji než oceány**.

CO MOHOU OBCE (MAS) UDĚLAT? JAK SE MOHOU ADAPTOVAT NA ZMĚNY KLIMATU?

- Vstup do Paktu starostů a primátorů
- Zavedení energetického managementu
- Strategicky plánovat v oblasti energetiky a emisních úspor - tvorba Plánů pro udržitelnou energetiku a klima (SECAP)
- Zavedení komunitní energetiky
- Vytvořit adaptační strategii na míru místním podmínkám
- Uvědoměle územně plánovat
- Zapojovat veřejnost a informovat
- ...

PAKT STAROSTŮ A PRIMÁTORŮ – CO TO JE?

Pakt starostů a primátorů je **největším hnutím na světě**, které se věnuje místním klimatickým a energetickým opatřením.

Dobrovolná iniciativa měst a obcí, které se rozhodly na svém území plnit cíle EU v oblasti ochrany klimatu a zvyšování odolnosti vůči negativním dopadům změny klimatu

Pakt starostů a primátorů **byl v Evropě započat v roce 2008** krátce po přijetí tzv. klimaticko – energetického balíčku s cílem spojit místní samosprávy, které se dobrovolně zavázaly ke splnění a překročení cílů EU v oblasti klimatu a energetiky.

Pakt starostů a primátorů
v oblasti Klimatu a Energetiky
EVROPA

10,945
Signatories

241
Supporters

233
Coordinators

54
Countries

338,215,143
Inhabitants

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

CÍLE PAKTU STAROSTŮ A PRIMÁTORŮ

Zintenzivnění opatření pro spravedlivější
a klimaticky neutrální Evropu

CÍL:

- do roku 2050 budeme všichni žít v dekarbonizovaných a odolných obcích s přístupem k cenově dostupné, bezpečné a udržitelné energii
- Udržet nárůstu globální teploty pod 1,5 °C v souladu s Pařížskou dohodou o klimatu
- cílem zapojit a podpořit města a regiony, aby se zavázali ke splnění cílů EU v oblasti klimatu a energetiky
- Poskytnout občanům vysokou kvalitu života v udržitelných, klimaticky odolných a životem pulzujících obcích

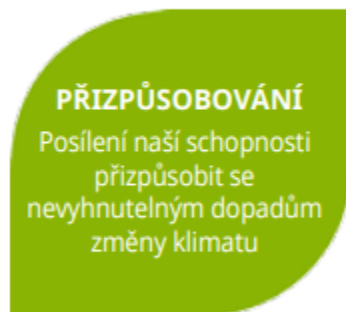
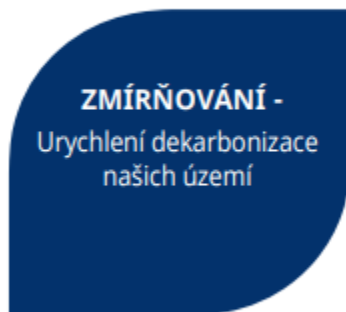
EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

VIZE A ZÁVAZKY SIGNATÁŘŮ

Vize a závazky signatářů

Práce na společné vizi pro rok 2050

Snížení emisí
skleníkových plynů
alespoň o 55 %
(oproti roku 1990) do
roku 2030, zejména
prostřednictvím
úspor energie a
využívání
obnovitelných zdrojů
energie

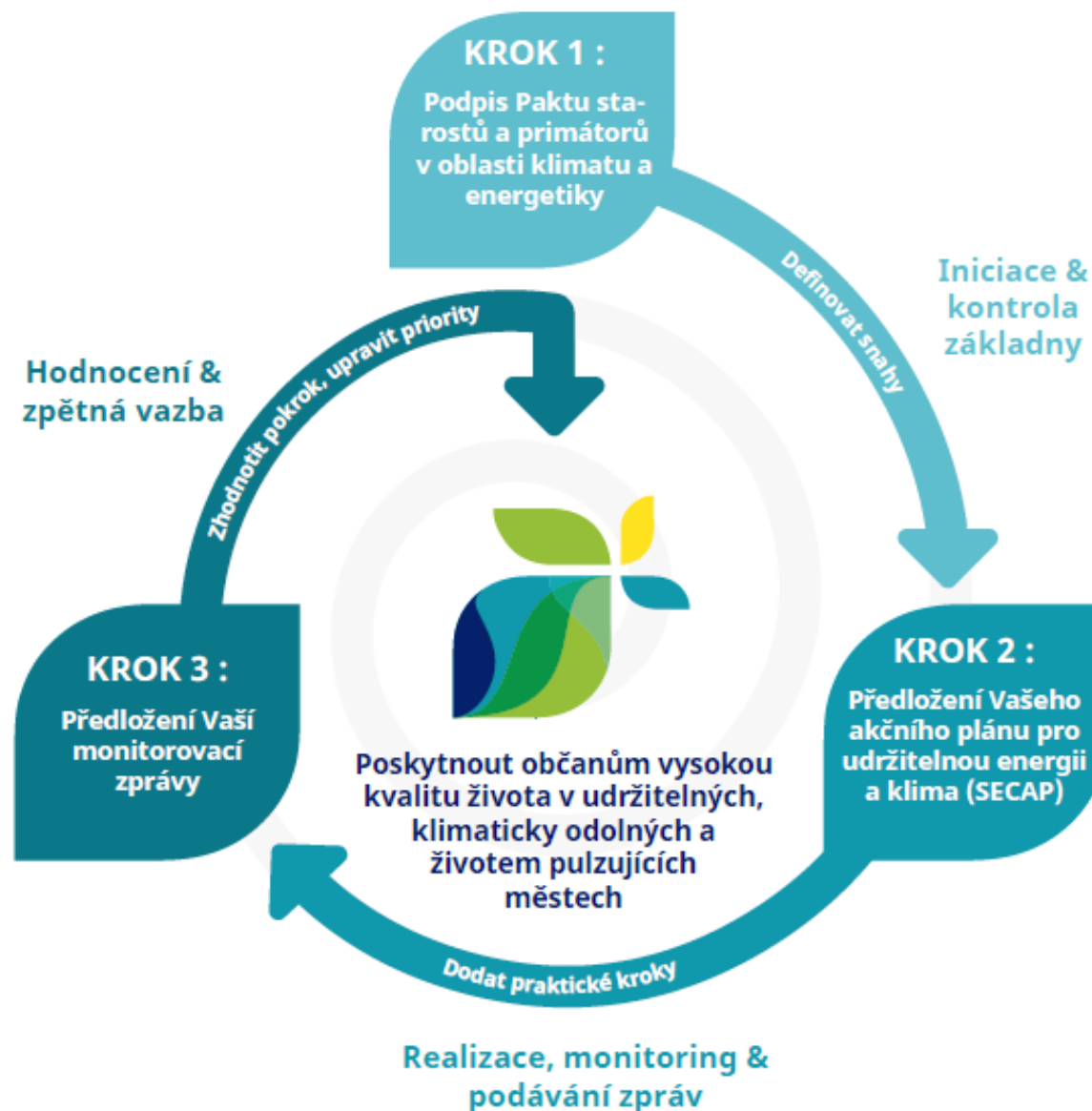
Zvýšení
odolnosti vůči
negativním
dopadům změny
klimatu (např.
teplotní extrémy,
povodně,
sucho,...)

Posílení spolupráce s
ostatními místními a
regionálními orgány v
rámci i mimo EU s
cílem **zlepšit přístup k**
bezpečné, udržitelné a
cenově dostupné
energii

AKTIVITY SIGNATÁŘŮ – KONKRÉTNÍ OPATŘENÍ

- Výchozí analýza území
- Základní inventura emisí CO₂ (do 2 let)
- Hodnocení rizik a zranitelnosti vůči dopadům změny klimatu (do 2 let)
- **Akční plán pro udržitelnou energii a klima (SECAP)** s návrhem opatření na snížení emisí a zvýšení odolnosti (do 2 let od přistoupení)
- Realizace opatření v oblasti klimatických změn, boji s energetickou chudobou
- Monitorovací zpráva o dosaženém pokroku a aktualizace SECAP (každé 2 roky)

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

PROČ SE ZAPOJIT?

- Dosažení cílů Pařížské dohody a klimatické neutrality
- Snižování emisí prostřednictvím úspor energie a využívání obnovitelných zdrojů; úspora finančních prostředků
- Vyšší kvalita života obyvatel obce s ohledem na probíhající změnu klimatu
- Možnost čerpání finanční podpory na zpracování či aktualizaci SECAP, metodická podpora
- Přístup k dalším možnostem financování (při realizaci adaptačních opatření)
- Členství v Paktu je dobrovolné (V případě, že signatář Paktu nebude schopen plnit stanovené cíle, dojde pouze k přerušení jeho členství.)
- Samotná účast v Paktu je zdarma - oproti tomu obec získává metodickou podporu ze strany kanceláře Paktu, možnost sdílení dobré praxe s ostatními signatáři Paktu, možnost propagace svých aktivit na webu

AKTIVITY SIGNATÁŘŮ – KONKRÉTNÍ OPATŘENÍ

Akční plán pro udržitelnou energii a klima (SECAP) = „strategický plán v oblasti energetiky a emisních úspor“

Obsahuje:

část týkající se zmírňujících opatření – předcházení emisím

Identifikace zdrojů, balance emisí, emisní cíl, návrh opatření (renovace, OZE...)

část týkající se adaptačních opatření – přizpůsobení se dopadům

Identifikace rizik a dopadů, návrh opatření (MZ infrastruktura, dešťovka...)

nově se začíná zabývat i energetickou chudobou

Identifikace ohrožených skupin, návrh opatření

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

JAK SE ZAPOJIT, SIGNATÁŘI V ČESKÉ REPUBLICE

Do iniciativy Paktu je možné se zapojit v roli signatáře, koordinátora nebo podpůrné struktura (obce samostatně jako signatáři)

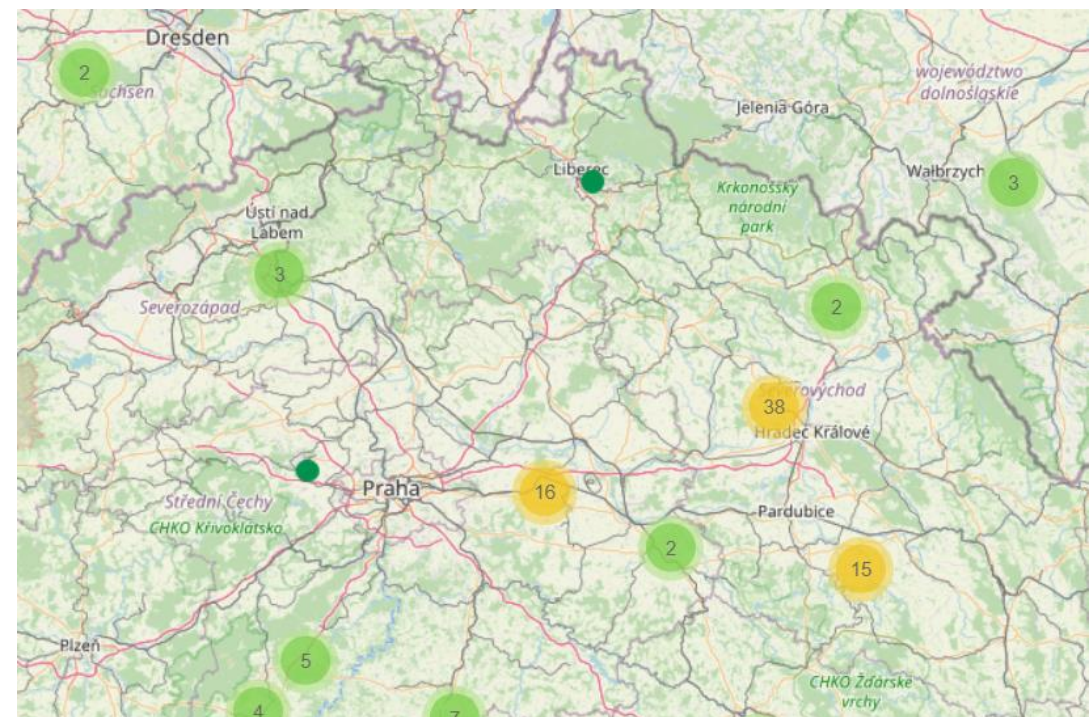
Také možnost přihlásit se jako skupina signatářů - 2 možnosti: společný závazek nebo samostatný závazek

společný závazek = společný cíl, pouze jeden Akční plán za celou skupinu

samostatný závazek = každý signatář si zvolí cíl a zvlášť podá Akční plán

MOŽNÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ

- Národní program Životní prostředí
- Program Horizon Europe
- Program LIFE

145
Signatories

3
Supporters

1
Coordinators

1
Country

2,823,032
Inhabitants

- **Ústí nad Labem, Litoměřice, Praha, Brno, Ostrava, Liberec, Olomouc, Kladno....**

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

ENERGETICKÝ MANAGEMENT – CO TO JE?

strategický pohled na spotřebu i výrobu energií v podmínkách konkrétního města či obce a jejich optimalizace. Sleduje efektivní snižování nákladů, plnění energeticko-emisních cílů, udržitelnost a soběstačnost a také zvyšování dostupnosti služeb pro občany a zlepšování stavu životního prostředí v místě a blízkém okolí.

Součástí energetického managementu bývá **vytvoření pozice energetického manažera** v rámci městského či obecního úřadu, pro menší obce lze uvažovat o sdíleném pracovním místě s dalšími samosprávami.

V Česku například již několik let působí **Sdružení energetických manažerů měst a obcí**, které šíří povědomí o této agendě, vzdělává a školí zástupce radnic a zapojuje samosprávy do inovativních projektů

<https://semmo.cz/>

MOŽNÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ

- Program EFEKT
- Národní plán obnovy
- Národní program Životní prostředí

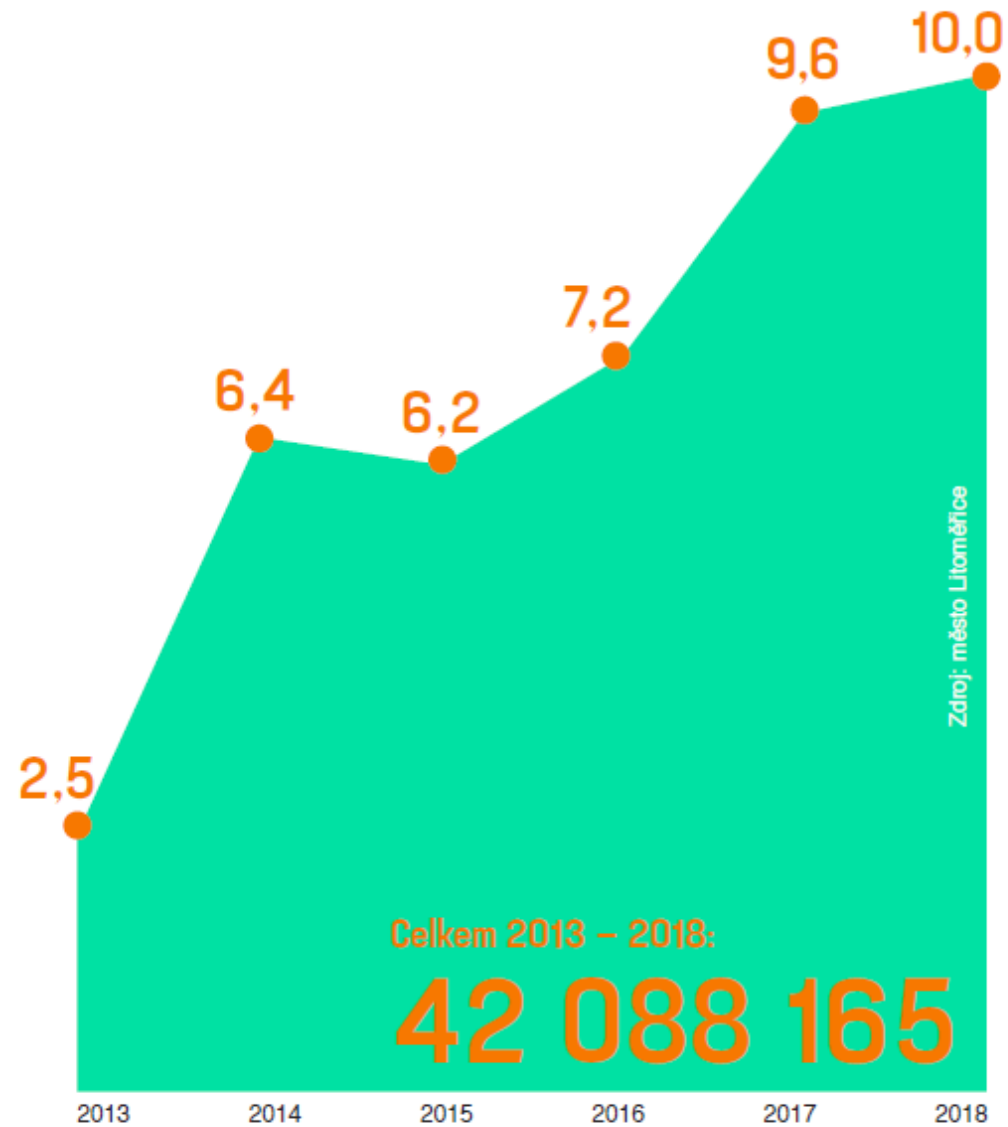
EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

LITOMĚŘICE: PŘÍKLAD ÚSPORNÉHO MĚSTA DÍKY ENERGETICKÉMU MANAGEMENTU

(Roční úspory energie v mil. Kč)

KOMUNITNÍ ENERGETIKA

Energetická komunita = komunita založená za účelem sdílení energií, vyrobených z obnovitelných zdrojů.

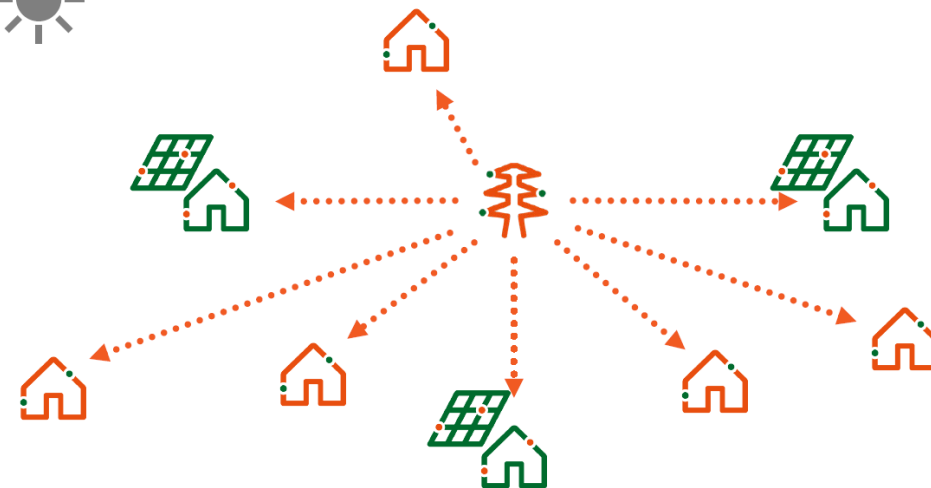
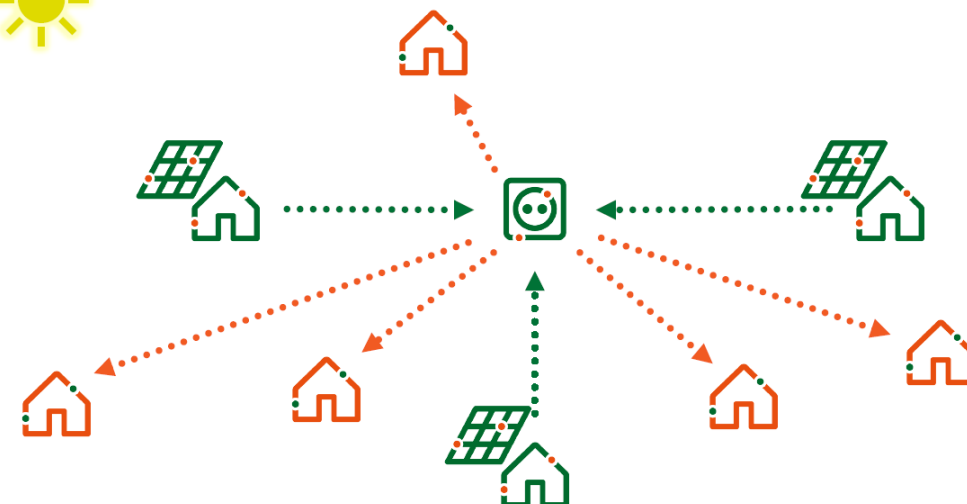
Elektrická energie vyrobená z OZE, která nebude přímo spotřebována v místě instalace, bude k dispozici ostatním členům komunity, kteří ji budou čerpat přednostně před elektrickou energií z distribuční soustavy

V Česku zatím komunitní energetika postrádá odpovídající zakotvení

MOŽNÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ

- Modernizační fond (Program 8: Komunitní energetika, popř. též Program 2: RES+)
- Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost

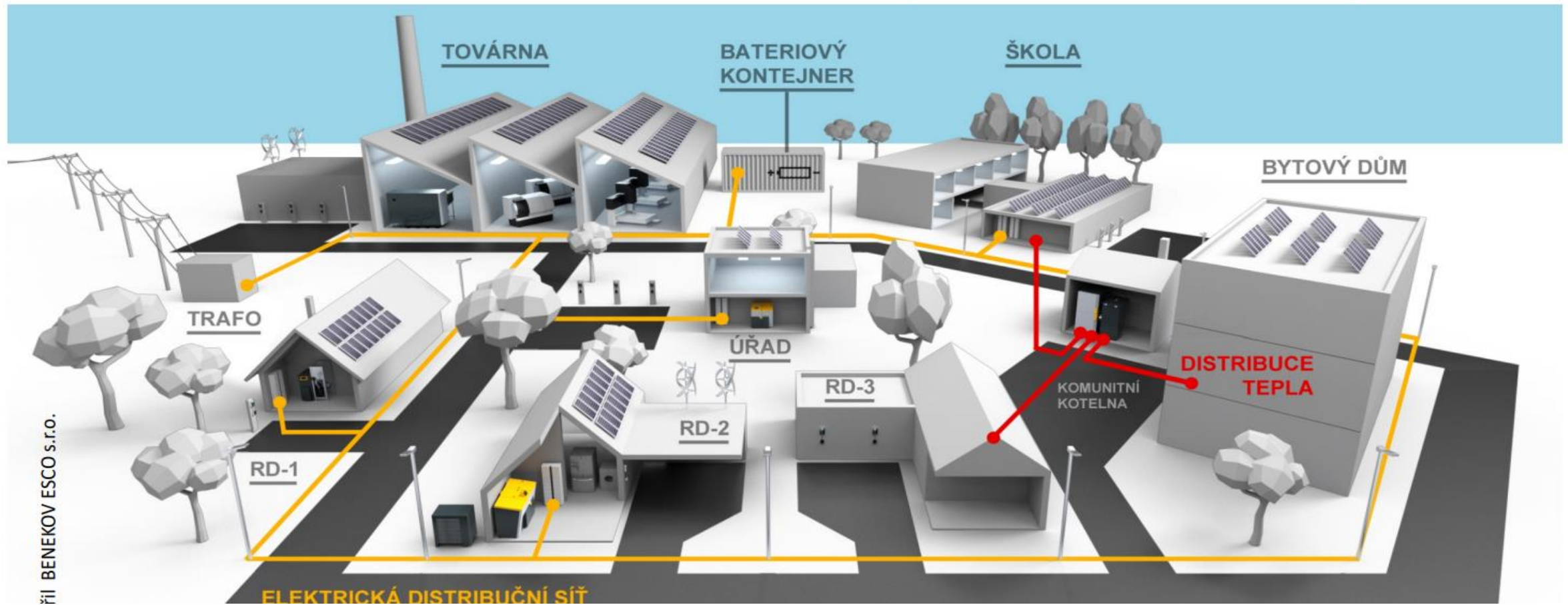
EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

ENERKOM OPAVSKO

Informace ke vzniku energetické komunity

CO MŮŽEME (OBCE/MAS) UDĚLAT UŽ NYNÍ?

JIŽ JSME UČINILI:

Předregistrační výzva (podali jsme v lednu 2021) do programu RES+ (Nové obnovitelné zdroje v energetice)
– Projekt s názvem „Rozvoj komunitní energetiky na území MAS Labské skály“ – cca 745 mil.

ALE CO DÁL? Naplánovat společně následné kroky...

- **Připojit se k Paktu starostů a primátorů**
- **Zpracování SECAP**
- **Vytvoření energetické komunity**
- Osvětové kampaně (jako součást jiných akcí)
- Vzdělávací programy a eko soutěže pro školy (mládež)
- Zapojování veřejnosti (pocitové mapy pro MZ infrastrukturu)
- Poradenství pro energetické úspory a obnovitelné zdroje
- Komunitní aktivity pro veřejnost (sázíme stromy, pečujeme o zeleň)

KDE NA TO VZÍT?

Klimatická opatření bývají často drahá, protože vyžadují rozsáhlé investice do infrastruktury, energetických zdrojů, renovací budov či dopravních prostředků.

ALE...

pro města a obce bude k dispozici celá řada dotačních titulů

Jestli něco hrozí, je to spíše nedostatek připravených obecních projektů, na které by bylo možné smysluplně čerpat prostředky!

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

FINANCE Z FONDŮ EU NA KLIMATICKÁ OPATŘENÍ V ČR

Na klimatická opatření obdrží ČR z fondů EU **bezprecedentní objem financí**.
Uvedené prostředky odpovídají přibližně **450–800 mld. Kč**.

ZDROJ FINANCÍ	FOND	ÚČEL	FINANCE NA KLIM. OPATŘENÍ	PŘÍJEMCI	OBLASTI
Rozpočet EU Tvořen zejména příspěvky členských zemí, DPH a cly	EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY (ESIF) 2021–2027 je období pro čerpání	Vyrovnat příjmové rozdíly mezi evropskými regiony	 25 % = 139 mld. Kč z fondu	Samosprávy, podniky, organizace, sdružení, jednotlivci	Široký záběr přes nízkouhlikovou infrastrukturu po zemědělství, vzdělávání aj.
	FOND PRO SPRÁVEDLIVOU TRANSFORMACI (FST) 2021–2027	Podpořit uhlé regiony, minimalizovat negativní dopady dekarbonizace	 100 %* 43 mld. Kč	Podniky, samosprávy, univerzity v Ústeckém Moravskoslezském, a Karlovarském kraji	Investice do malých a středních podniků, vznik nových firem, rekvalifikace, čisté zdroje energie
	NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY (NPO) 2020–2026	Oživit ekonomiku po pandemii, podpořit dekarbonizaci a digitali- zaci	 41,6 % 76 mld. Kč	Samosprávy, podniky	OZE, energetická účinnost, doprava, čisté ovzduší, cirkulární ekonomika aj.
Emisní povolenky (EU ETS) Platby za emise vypouštěné podniky v energeticky náročných odvětvích	MODERNIZAČNÍ FOND 2021–2030	Modernizovat země nejvíce zasažené dekarbonizací	 100 % 150–500 mld. Kč**	Primárně velcí aktéři, dále střední a malé podniky, samosprávy	OZE, energetická účinnost, doprava, komunitní energetika aj.
	INOVAČNÍ FOND 2020–2030	Podpořit velké inovativní projekty	 100 % <i>Závisí na podpořených projektech, na rozdíl od fondů výše se rozděluje na úrovni celé EU</i>	Velcí aktéři	Nízkouhlikové technologie, OZE, skladování energie, zachycování uhlíku aj.
DALŠÍ ZDROJE NAVRŽENÉ V BALÍČKU FIT FOR 55					
Emisní povolenky (EU ETS 2) Platby za emise ze silniční dopravy a budov	SOCIÁLNÍ KLIMATICKÝ FOND 2025–2032	Podpořit zranitelné skupiny, minimalizovat negativní dopady dekarbonizace	 100 %* 45 mld. Kč	Malé podniky, domácnosti, uživatelé dopravy	Energetická účinnost, investice do OZE, nízkouhliková doprava

* Fond má primárně minimalizovat negativní dopady dekarbonizace; všechny finance tak nemusí jít přímo na klimatická opatření.

** Výše financí závisí na budoucí ceně povolenek. Čím vyšší cena, tím větší výnosy z povolenek. Zobrazované rozpětí odpovídá cenám 30 až 100 eur za povolenku.

ODKAZY (DŮLEŽITÉ, INSPIRATIVNÍ)

Fakta o klimatu

<https://faktaoklimatu.cz/>

Pakt starostů a primátorů

<https://www.paktstarostuaprimatoru.eu/cs/>

Klimatická koalice

<https://klimatickakoalice.cz/>

Centrum pro dopravu a energetiku

<https://www.cde-org.cz/cs/>

Sdružení energetických manažerů měst a obcí

www.semmo.cz

Podcast 2050

<https://2050podcast.cz/>

Podcast Tech Talk

<https://www.info.cz/podcasty/tech-talk/energetika>

<https://www.info.cz/podcasty/tech-talk/martin-kuba-podcast>

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

ODKAZY (DŮLEŽITÉ, INSPIRATIVNÍ)

Program EFEKT

www.mpo-efekt.cz

Program Horizont Evropa

<https://www.horizontevropa.cz/cs>

Modernizační fond – program podpory

<https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/modernizacni-fond/programy/>

Oblasti podpory z Norských fondů v letech 2014-2021

<https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/norske-fondy/podporovane-oblasti/>

Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost

<https://www.enovation.cz/optak>

Operační program Životní prostředí

<https://www.opzp.cz/opzp-2021-2027/>

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

DOTAZY, DISKUZE

?

